

is en niets
nu, dat de
op een ander
vijand wordt
ig hart naar
voosheid van
dialectiek en
s lichtzinnig-
ingen", en ge-
lijken strijd,
n den, in
nauwgezette

ndoen —
naar als uit-
— de inner-
goedertieren-
lankmoedig-
and der vol-
dat de vrede
twoord van
ruimte en ge-
almen en lie-
alles in Jezus
en den Vader
trijdt te-
zoo nu even-
uwen. In
even wor-
atuur is
is niet mak-
et dat ge in
m de volheid
al voor Vader
zult ge zelf
ertijke, bewe-
EN niet min-
n, natuurlijke
at alles ken-
ou pas scherp
en staat ge
eindige, maar

ter voor het
en is. Maar...
stigma van de
een nauwkeu-
j zou mogen
n lach uitgaan
rtij welke nu
kend wien hij
rijdende
worden, maar
en in den weg
lijven. En al-
we, waar lach
nhang en een-
in en om en
n lach in vol-
en voleind

H. J. S.

LIJK LEVEN

chrapt" hij ze
r zeggen wilt.
zegt, dat Mar-
ik niet in het
t. Want aan al
de studenten
die met Barth
enten ook van
e Kampen de
heeft opgeno-
zijn) onder de
ten aanbevolen
delijk zijn, dat
igt. En dat wij
zijn degenen,
voor een groei-
daarom deden
motiefjes, ge-

N. en ons kan
ten uit diens

e p a m f l e i
ons ervan
on menselijke
staan: vergis-
Het komt er
het niet anders
enschelijk boek

Dageraad" dom
s hier ter zake,
„gehalte”.

op, dat de ver-
lijke natuur in
als de christo-

logie ons die heeft doen kennen, ook normeerend
moet zijn voor de leer over den Bijbel als Gods
Woord" (200).

Nu heb ik al eens tegenover dr H. W. v. d. Vaart
Smit uiteengezet, wat ik tegen deze al te speelsche
theorie heb. Thans vraag ik alleen maar: die gewoon
menselijke fouten dan?

Verder:

„De Bijbel is het getuigenis aangaande de
Waarheid" (201).

Dat klinkt prachtig — in den mond van een gere-
formeerde ouderling. Maar lang niet prachtig in prof.
v. N.'s of in Barth's mond. Want die verstaan onder
„Zeugnis" (getuigenis) iets anders dan ieder an-
der, althans in dit verband.

En dan nog iets. Als Marnix, of wie dan ook onder
ons, het heeft over Genesis 1—3 of over Openbaring
22, dan gelooven zij, dat deze hoofdstukken „geïnspi-
reerd zijn". Heelemaal niet, dat ze geïnspireerd wor-
den. Ze zouden zich niet schamen, te spreken van de
„geïnspireerdheid" ook van de eerste en de laatste
bijbelhoofdstukken, en ze zouden, zonder iemand te
beledigen, rustig verklaren: wie van deze hoofdstuk-
ken de „geïnspireerdheid" niet aanvaardt, nu ja,
die doet, wat wij „schrappen" noemen. Houd dat vast, en lees dan deze uittaling van prof.
v. Niftrik:

„Wij hebben..... tegen de leer der orthodoxie
het bezwaar, dat zij eigenlijk geen inspiratie,
maar de geïnspireerdheid der Heilige
Schrift leerde. Tusschen deze beide is een groot
verschil. Inspiratie is een daad Gods —, geïnspi-
reerdheid is de toestand van het Boek. Wie
de inspiratie des Bijbels gelooft, gelooft en ver-
wacht, dat God de Heilige Geest het menselijke
Woord des Bijbels maken zal tot Gods
Woord aan ons. Dat heeft God gedaan en
dat zal Hij steeds wéér doen, want
de Bijbel is het geschreven Woord Gods" (201/2).

Zulke uittalingen — we citeeren nu maar niet ver-
der — bewijzen ons, dat tusschen coll. v. N. en ons
de bijbel ligt. Prof. v. Niftrik meent, dat wij den bijbel
behandelen net zoo als die Joden, die van het man-
na wilden overhouden tot den volgende dag. Hij wil
dat niet. Als de lezer ons niet begrijpt, of liever, prof.
v. N. niet volgen kan, dan zij dit opgemerkt tot recht
verstand: prof. v. N. meent, dat de oude inspiratie-leer
(hij kon m.i. duidelijker zijn, als hij zei: jullie neder-
landsche geloofsbelijdenis) het Woord van God wil
stabiliseeren tot Gods Woord, dat men heeft,
waarop men de handen leggen kan,
van waaruit men zelfstandig verder re-
deneeren kan.

Precies.

Daarom zeiden we ook, in ons vorig artikel: dat
wij, met alle gereformeerden van de calvinistische con-
fessies, beweerden, dat men uit Genesis 1—3 mocht
„concludeeren", wat er wéérlijk in opgesloten
lag; wie het niet doet, dien zeggen we: u „schrapt".
Neen, zegt nu prof. v. N., ik schrap niets. Ik eet
manna, ik krijg het Woord Gods elken dag
weer vers ch. Ik wil, en nu spitsen ze, b.v. „op
de Veluwe", allemaal de ooren (maar niet allen loo-
pen ze erin), ik wil van genade leven.

Gods Woord IS Gods Woord niet, maar WORDT
het, als ik het oogenblik van het „hooren" heb. Ook
de mystiek houdt van het begrip „het oogenblik".

Nu zullen we niet hiertegen aanvoeren, dat een gere-
formeerde het Woord Gods zegt te moeten gelooven,
en dat hij heel goed weet het verschil tusschen het
„geloovend-zijn" en het „geloovig-zijn". Evenmin,
dat dat beeld van het manna hier niet past, want een
manna, dat voor een etmaal genoeg is, is warempel
geen o o g e n b l i k s s p i j s, en als het tegen den sab-
bath voor twee etmalen genoeg is, dan gaat het
oogenblik-beeld heelemaal eraan. Nog minder, dat
we van die allegorie geen steek moeten hebben, om-
dat ze onder den goedbedoelden schijn van geestelijk-
heid erg ongeestelijk is, wijl ze de willekeur haar gang
laat gaan. En zelfs niet, dat niemand vandaag ooit
manna heeft gegeten, coll. v. N. net zoo min als ik,
en dat de bijbel de Israëlieten liet verlangen naar den
intocht in Kanaän, waar ze gewo on b r o o d
konden bakken, ook daarin van (meerdere) genade
levende.

We zeggen alleen maar: als Marnix nu verklaart,
dat U uit Gen. 1—3 niet wilt „verder redeneeren",
want dat bedoelde hij met zijn „schrappen" (vergis
ik me, dan wil Marnix me wel op de vingers tikken),
wat heeft hij dan anders gedaan, dan u eertijk in u w
e i g e n t a a l doen spreken? Omdat wij uit Gen.
1—3 wél willen „verder redeneeren", wel,
collega van Niftrik, daarom hebben we destijds een
christelijke school, en een christelijk gymnasium en
een dito H.B.S. gebouwd, en geroepen om een gere-
formeerde universiteit. En als we dan zulke dingen
hooren zeggen door U, dan zeggen we zoowel van U
als van al die leeraars op gymnasia en H.B.S.-en; en
op een universiteit, en ook in een Prot. Chr. Werk-
geversvereniging, en in het C.N.V. en in het tijds-
chrift der A.R. Partij, waarin, of voor zoover
daarin barthiaansche oratorie of lectuur wordt ge-
vraagd of aanbevolen: p a a r d v a n T r o j e !

En dat is dan geen hatelijkheid, maar conclusie uit
serieuze weergave van uw eigen
woorden. Als U ronduit schrijft (K.D., 204), dat
de AANVECHTBAARHEID van den bijbel zich uit-
strekt zelfs over zijn religieuze en
theologische inhoud, dan roepen wij tot
de Boerkoels en de Veldkamps, en tot de besturen
van onze middelbare scholen en tot prof. Diepenhorst
Jr en tot sommige schrijvers in „Trouw": hebben
we dáárvoor u, ieder op eigen wijs, zoo met Kuyp-
er zien opereeren, tot kerkverwoesting toe, om zulke ge-
dachten te laten voordragen door barthiaansche (hoog)-
leeraren als sprekers in uw vergaderingen of voor uw
leskatheders? Dat moeten en dat zullen we zeggen
met behoud van het volle respect voor uw persoon,
zooals, dat gelooft U wel van mij, het geval is zoo-
vaak wij U persoonlijk ontmoeten. Het is o zoo gemak-
kelijk, schrijft u, in allerlei oostersche godsdiensten
„parallelen" te vinden tusschen wat zij zeggen en wat
in den bijbel staat (in de eerste en laatste hoofdstuk-
ken vooral toch zeker?). Ik geloof dat niet; ik ge-
loof, dat noch in het midden (hollandsverwachting),
noch in het begin (Genesis), noch in het einde (toe-
komstbelofte) parallelen wéérlijk bestaan. Maar als
U het wel gelooft, waarom wordt U dan boos op
Marnix?

Het wordt tijd, dat we van dit debatje afstappen.
Maar niet zonder een laatste woord.

Dat zal moeten gaan over prof. v. N.'s eigen weer-
gave van eigen standpunt. Hij schrijft: „Ik heb ge-
zegd: de conservatieven kijken naar het verleden,
oriënteeren zich aan de schepping, meenen die te ken-
nen". Ik ontken dat. Ik zie het zóó: de conservatieven
(ik neem het steriele woord nu even over), lezen in
de Schriften, die ook heden hen binden, ze oriënteeren
zich niet naar de schepping, maar door het geopen-
baarde Woord-Gods-aangaande-Hemzelf als Schepper,
en meenen daaruit te mogen en te moeten conclude-
ren, wijl het duidelijk en betrouwbaar is. Ik houd niet
van conservatieven, die zich oriënteeren aan een feit,
al was het ook het feit van de schepping, of van de
wetgeving, of van het manna-regenen, of van de uit-
storting van den H. Geest, of wat dan ook. A n e e n
f e i t k a n z i c h n i e m a n d o r i e n t e e r e n .
Alleen aan wat in samenhangende rede gezegd is.
Daarom is er onder de werkelijke conservatieven, dit-
maal verstaan als Schriftgeloovigen, ook geen trekken
van „ongebroken" lijnen van de schepping naar het
sociale en politieke handelen van het heden. Weg met
die permanente beeldspraak. Er zijn ni e t e e n s
l i j n e n , laat staan ongebroken lijnen. Doch er is
wél een toepassen van den inhoud der goddelijke op-
telling op wat he heden genaamd wordt. In belofte
en praescriptie. Daarom zullen deze menschen ook nooit
doorbraak-menschen kunnen zijn, e n e v e n m i n
h u n t e g e n v o e t e r s . Ze zullen alleen refor-
matorisch willen wezen.

Wat coll. v. N. van „de doorbraak" zegt, laten we
rusten. De doorbraaklieden zijn altijd mis, zie boven.
Maar wie hen bestrijdt is óók mis, als hij „doorbraak"
en „conservatisme" als tegenstellingen ziet.

En daarom verwerpen we óók de bewering, dat
„conservatieven" de s c h e p p i n g verabsoluteeren.
Of dat anderen het k o n i n k r i j k G o d s verab-
soluteeren. Dat rare woord, verabsoluteeren
haat ik. Trouwens, prof. v. N. schijnt ons er mee te
spelen. Want eerst heeft hij het over het „verabsolu-
teeren der schepping". Maar direct daarna over het
„verabsoluteeren van eigen INZICHT in de s c h e p-
ping". Dat verschilt nog al wat. De koningin verab-
soluteeren of een inzicht omtrent haar, dat is nog al
wat verschil. Zulk spreken lijkt me nog al mythisch.
Als we worden gewaarschuwd tegen het verabsolu-
teeren van eigen inzichten, wel, dan zijn we
het natuurlijk theoretisch samen eens. Ik verabsolu-
teer b.v. mijn inzicht omtrent het oneindige qualita-
tieve verschil tusschen God en mensch niet. Dat doet,
geloof ik, Barth, als ik het woord verabsoluteeren
nog begrijp. Maar als ik de openbaring Gods,
óók aangaande dit oneindig verschil a b s o l u t e
g e z a g t o e k e n , dan heeft ze dat gezag in zichzelf,
en moet juist daarom er niets van hebben, dat ik aan
„ver-absoluteering" me te buiten ga. Wat absoluut
is wil niet ver-absoluteerd worden; het ware daarin
miskend. Maar ik wil het absolute ook niet relatief
maken, in den zin van onvolkomen. Ik wil ook niet
den éenen openbaringsinhoud (b.v. aangaande Gods
volstrekt anders zijn) op den voorgrond stellen meer
dan andere openbaringsinhouden, b.v. aangaande Gods
g e m e e n s c h a p met zijn volk. Die werkelijk-
heid bestaat evenzeer als dat oneindige qualiteitsver-
schil; en de openbaring dienaangaande heeft
hetzelfde absolute gezag als de openbaring
van dat andere. Men moet nooit zijn inzichten
tot „n o r m e n " maken, maar het inzicht hebben,
dat de geopenbaarde normen wil-
len gelden.

We gaan tegenwoordig dood aan mooie woorden
bij valsche dilemma's. De bijbel geen handboek voor
geologie, biologie, etc.? Prachtig. Ik wil er wel naast
zetten: ook geen handboek voor theologie. Ook geen
theologisch boek. Als -logie beteekent: wetenschap

1) B.v. over een zich steeds weer repeteerend paasch-
gebeuren.

tenminste. Maar de bijbel in alles betrouwbaar. Dat
is wat anders.

Ik hoop, dat prof. v. N. niet meer boos op ons is.
Wij kunnen ook niet anders. En wij vechten tegen de
opdringende ongeloofsmachten vóór de laatste schans:
de betrouwbaarheid van de openbaring Gods als
mededeeling van inhouden. K. S.

Wat Ds B. A. Bos vergeet

Ds B. A. Bos schrijft en spreekt tegenwoordig in
dezen trant: als „ze" dit en dat doen (bindingen weg,
schorsingen weg), dan is voor mij de zaak in orde.

Ik vind dat spreken lichtvaardig. „Ze" kunnen ginds
allerlei f o r m u l e op papier zetten, knap genoeg.
Maar wat ligt er achter, wat erin, wat er boven, wat
er onder, wat er omheen? Wie dat vergeet te vragen,
speelt met de kerk. Ook al bedoelt hij het niet.

Ds Francke schrijft in Kb. Zuid Holland:

De gebonden Geref. Kerken hebben nog steeds offi-
cieel de naam „De Geref. Kerken in Nederland". Met
dat meervoud wordt, gelijk bekend, aangeduid, dat het
een verband van zelfstandige plaatselijke kerken wíl
zijn. Wij weten ook, dat die naam allang is verkracht
door synodes, die zich aanstellen als opperkerkeraad
en als hoofdbestuur, doende hetgeen des plaatselijken
kerkeraads is, b.v. schorsen en afzetten van ambts-
dragers met voorbijgang van de plaatselijke kerke-
raad. Men liet de Kerkenordening onveranderd, doch
had zo zijn eigen uitleg ervan en die uitleg werd norm
van handelen en besluiten.

Blijkens het blad „Waarheid en Eenheid" (21 Jan.
'49) is aan de gebonden kerkeraden een rapport toe-
gezonden over het tuchtrecht der meerdere vergade-
ringen, welk rapport deze zomer ter synode van Den
Haag zal dienen. Wat deputaten daarin concluderend
voorstellen is niets anders dan een achteraf sanctio-
neren van het nieuwe kerkrecht inzake hetgeen practi-
k is geworden, dat n.l. ook de meerdere vergaderin-
gen evenzeer het recht tot schorsing van ambtsdragers
hebben als blijkens de Kerkenordening de kerkeraden
dat bezitten. Conclusie 2 ten aanzien van art. 79 K.O.
luidt:

„dat de meerdere vergaderingen ten aanzien van de
dienaren des Goddelijken Woords behalve het recht
van afzetting ook, evenals de in art. 79 K.O. genoem-
de samenwerkende kerkeraden, het recht van schorsing
zullen hebben; dat de meerdere vergaderingen ten aan-
zien van de schorsing of afzetting van ouderlingen of
diakenen alleen dan rechtstreeks zullen handelen, in-
dien daartoe haar hulp en medewerking wordt inge-
roepen, hetzij door de kerkeraad zelf, hetzij in geval
van wanbestuur door de minderheid van de kerkeraad
of ook door een deel der gemeente".

Men denke zich eens in wat dat inhoudt! Als dat a.s.
zomer aangenomen wordt, laat men rustig de K.O.,
welke dat schorsingsrecht uitsluitend en alleen aan de
kerkeraden toekent, onveranderd staan. Men laat ook
de naam „De Geref. Kerken in Nederland" onveranderd.
Maar in strijd met K.O. en officiële naam is het dan
een officieel kerk-GENOOTSCHAP geworden: een ge-
nootschap met plaatselijke afdelingen; een hoofdbes-
tuur met afdelingsbesturen; een hoofdbestuur met de
hoogste macht!

O Kuypers! o Rutgers! zijn dát uw kinderen? Ja, dat
zijn hun zonen, wél ontaard!

Intussen: heren deputaten hebben wel een belangrijke
bijdrage geleverd op de weg naar de bestendige niet-
„hereniging".

Terecht zegt ds Francke: dat is een op weg zijn
naar den officieelen genootschaps-vorm. In-
derdaad — als „ze" dat aannemen, is het officieel.

En als ze het eens niet aannemen? Dan zullen
sommigen weer zeggen: dit is van den Heere ge-
schied.

Ik zal dat niet zeggen, als er
niet meer bij komt.

Want „ZE" HEBBEN dit spul allemaal allang.

Afwijking van het rapport (in den zin van niet-
aannemen) zonder openlijke herroeping van 'slechte
gedoe (met bijbehorende argumenten) van vóór 1943
beteekent een s c h i j n beweging. „Ze" hebben dit
allemaal al. Of „ze" het officieel vastleg-
gen, ja of neen, is een secundaire kwestie.

Laat men toch goed bedenken: men K A N niet zich
blindkijken op een formule over binding en schor-
sing. Het kwaad zit veel dieper — de genezing (be-
keering) zal ook dieper moeten graven. K. S.

Naar aanleiding van „Grootegast", IV

Na hetgeen we in ons nummer van 26 Maart op-
merkten, zal men verstaan, dat ik de opvatting van
dien ambtsdrager, die de vrijmaking zag als een over-
gangsstation naar de Chr. Geref. kerk, geenszins ap-
précieeren kan. Net zoo min als ik het zou kunnen
apprécieeren, indien iemand in de Chr. Geref. Kerk
een vrijmaking van eventueel daar opgelegde valsche
bindingen zou beschouwen als overgangsmaatregel,
naar laat ik zeggen: de gemeente van ds Kersten c.s.
Indien onzerzijds geen contact zou aangegaan
zijn met de Chr. Geref. Kerken, dan zou de vraag ge-
steld kunnen zijn, of wij wel verstaan wat onze roe-
ping is. Maar een vrijmaking van bepaalde zón-
den is nimmer een overgangsmaatregel naar degenen
die ons in t h e o l o g i s c h opzicht misschien voorkom-
en het naast te liggen. Want een vrijmaking is
geen zaak van een theologisch theoretisch inzicht,